

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/77/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723201011
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočíčková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6723201011.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočíčkovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. X, XXX XX C., zast. Mgr. Ivanom Bugrim, advokátom so sídlom Nám. SNP 23, Zvolen, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 5.517,05 Eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 18C/17/2023-240 zo dňa 21. júna 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100%, ktoré mu je žalovaný povinný zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.517,05 Eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a rozhodol o povinnosti žalovaného nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % v lehote 15 dní od právoplatnosti uznesenia súdu o ich výške (výrok II.).

1.1 V odôvodnení predmetného rozsudku okresný súd uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie z dôvodu nesprávnej, resp. neúplnej transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica č. 2003/88/ES“) do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbere (ďalej len „zákon č. 315/2001 Z. z.“ alebo „zákon o HaZZ“). Žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru (ďalej aj „HaZZ“) vykonávajúcim štátnu službu v služobnom pomere na hasičskej stanici v Krupine; prácu hasiča vykonáva od roku 2012; služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne. Pracovná zmena sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti; do konca roka 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17 hodín výkonu služby a 7 hodín služobnej pohotovosti na pracovisku; s účinnosťou od 01.01.2022 na 16 hodín výkonu služby a 8 hodín určenej služobnej pohotovosti. Žalobca argumentoval, že služobná pohotovosť (určená aj nariadená) sa do fondu pracovného času nezapočítava, v dôsledku čoho sa javí, že jeho priemerný týždenný pracovný čas neprekračuje 48 hodín, hoci počas žalovaného obdobia od februára 2020 do januára 2023 vrátane dosiahol jeho priemerný týždenný pracovný čas 51,50 hodín, a teda presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru v zmysle ustanovenia § 85 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z., ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas 48 hodín stanovený čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES. Nakoľko zákon o HaZZ

nepovažuje služobnú pohotovosť hasičov za súčasť ich služobného času, je daný rozpor zákona č. 315/2001 Z. z. s úniovým právom ako aj s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. Žalobca mal za to, že pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu škody, ktorá vznikla porušením úniového práva je štát; v mene Slovenskej republiky koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá Hasičský a záchranný zbor. Pokiaľ ide o spôsob výpočtu výšky náhrady škody, žalobca analogicky vychádzajúc z ustanovenia § 122 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. určil výšku nemajetkovej ujmy za kalendárny mesiac ako súčin odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti v daný kalendárny mesiac a 35 %, resp. 20 % z príslušnej časti služobného platu za každú odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti v závislosti od toho, či hodiny služobnej pohotovosti boli odpracované počas bežného služobného dňa (50 % - 15 % = 35 %) alebo v deň služobného pokoja (50 % - 30 % = 20 %); týmto postupom žalobca matematicky vyčíslil celkovú náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy vo výške 5.517,05 Eur za žalované obdobie od februára 2020 do januára 2023 vrátane, počas ktorého odpracoval 2072,70 hodín určenej služobnej pohotovosti.

1.2 Súd prvej inštancie žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel platobným rozkazom zo dňa 04.04.2023; proti tomuto podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odôvodnený odpor, v ktorom reagoval tvrdením, že Smernica č. 2003/88/ES sa na hasičov nevzťahuje; dôvodil, že štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúcej zásahovú činnosť možno subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti smernice č. 89/391/EHS v zmysle jej čl. 2 ods. 2.. Žalovaný namietol svoju pasívnu vecnú legitimáciu v spore; mal za to, že Smernica č. 2003/88/ES bola transponovaná správne. Namietol aj, že žalobca neosvedčil vznik nároku na náhradu škody, keď len nejasne stanovil, že škoda mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol odmeňovaný; upriamil pozornosť aj na referenčné obdobia v roku 2020 a 2021, ktoré bolo potrebné vnímať v kontexte spoločenskej reality vzhľadom na šírenie nebezpečnej ľudskej nákazy COVID-19, v dôsledku ktorej boli v podmienkach Slovenskej republiky prijaté rôzne opatrenia, karantény a bol vyhlásený núdzový stav, a teda bolo možné odchyliť sa od ustanovení smernice. Žalovaný nepreukázal ani zásah do súkromného a rodinného života; vzniesol aj námietku miestnej nepríslušnosti.

1.3 Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na ustanovenia § 19 písm. b) a § 42 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), čl. 1, čl. 2, čl. 6 Smernice č. 2003/88/ES, čl. 2 Smernice č. 89/391/EHS, čl. 7 ods. 2, ods. 5, čl. 36 ods. 1 písm. c), d) a e), a čl. 144 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky, § 12 ods. 6, § 85 ods. 1, § 86 ods. 1, § 92 ods. 1, § 93 ods. 1, § 103 ods. 1, § 116 ods. 1, § 122 ods. 1, § 130, § 135e ods. 1, § 193 zákona č. 315/2001 Z. z., § 85 ods. 9 a § 96 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len „Zákonník práce“) a § 11, § 13 a § 853 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“). V rámci dokazovania sa oboznámil s listinami predloženými sporovými stranami, najmä rozpisom pracovnej pohotovosti, vyčíslením nároku žalobcu, výplatnými páskami žalobcu a evidenciou jeho dochádzky za žalované obdobie; na pojednávaní žalobcu vyslúchol. Na základe vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že žalobca od 01.12.2012 pracuje ako hasič na hasičskej stanici v Krupine; je zaradený ako hasič – špecialista v hodnosti poručík; má manželku a dve maloleté deti; žalobca má zdravotné problémy, ktoré pravdepodobne súvisia s jeho pracovným zaťažením.

1.4 Súd prvej inštancie reagujúc na námietky žalovaného vyhodnotil ako nedôvodnú vznesenú námietku miestnej nepríslušnosti konajúceho súdu, ktorú vyhodnotil ako nedôvodnú a v zmysle ustanovenia § 42 CSP na ňu neprihliadol. Aplikujúc ustanovenie § 19 písm. b) CSP mal za to, že miestna príslušnosť konajúceho súdu bola daná; škoda vo forme nemajetkovej ujmy žalobcovi vznikla a prejavila sa v mieste výkonu jeho stálej služby v meste Detva (správne má byť Krupina, pozn. odvolacieho súdu), ktoré je v územnom obvode Okresného súdu Zvolen. Okresný súd sa zároveň zaoberal aj otázkou právomoci vo veci konať a rozhodnúť, pričom dospel k záveru, že jeho právomoc je daná, keďže v Slovenskej republike neexistuje žiadny iný orgán disponujúci kompetenciou a rozhodnutie o práve žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy voči štátu za porušenie práva Európskej únie.

1.5 Pokiaľ žalovaný namietal, že Smernica č. 2003/88/ES sa na služobný pomer žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru (ďalej aj „HaZZ“) z dôvodu charakteru vykonávaných činností nevzťahuje, okresný súd uviedol, že Smernica č. 2003/88/ES odkazom na Smernicu č. 89/391/EHS definuje svoj rozsah pôsobnosti na všetky odvetvia a činnosti – verejné i súkromné; vychádzajúc z čl. 2 bodu 2 prvého pododseku Smernice č. 89/391/EHS konštatoval, že predmetná smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných

služieb, napríklad v oblasti služieb civilnej ochrany. Okresný súd zdôraznil, že dané ustanovenie nevylučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej ochrany ako také, ale len určité osobitné činnosti týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení danej smernice; rozsah jej pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, výnimka zo široko vymedzeného rozsahu pôsobnosti Smernice č. 89/391/EHS sa musí vykladať tak, že jej rozsah pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, napríklad v prípade prírodnej katastrofy, kedy nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že služba vykonávaná žalobcom sa nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem spoločenstva v oblasti ochrany bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov, takže sa na ňu nevzťahuje vylúčenie z pôsobnosti uvedenej v čl. 2 ods.2 prvý pododsek Smernice č. 89/391/EHS. Tento záver podľa názoru okresného súdu potvrdzuje aj skutočnosť, že hoci zákonodarca spoločenstva vychádzal zo zásady použiteľnosti Smernice č. 2003/88/ES na takéto činnosti, súčasne dal možnosť členským štátom odchyliť sa za určitých podmienok od jednotlivých ustanovení smernice; tu poukázal na čl. 17 ods. 3 písm. b) iii) Smernice č. 2003/88/ES, v ktorom sa uvádza, že v súlade s ods. 2 daného článku sa môžu odchyľky vykonať len od čl. 3, 4, 5, 8 a 16; odchyľku od čl. 2 ani od čl. 6 Smernice č. 2003/88/ES nepripúšťa. Okresný súd v súvislosti s možnosťou, resp. nemožnosťou prekročenia maximálnej hranice týždenného pracovného času 48 hodín vzťahujúcou sa aj na služby hliadky požiarnej služby poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-52/04 vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg; v tomto súdny dvor konštatoval, že prekročenie maximálnej hranice týždenného pracovného času je možné len v prípade výnimočných okolností takej závažnosti a rozsahu ako je napríklad katastrofa. Ak žalovaný argumentoval, že počas žalovaného obdobia bol opakovane vyhlásený núdzový stav pre celosvetovú pandémiu choroby COVID-19, kedy sa nemuseli dodržiavať pravidlá smernice, súd prvej inštancie reagoval tvrdením, že žalobca sa v prejednávanej veci nedomáhal náhrady škody za prekročenie maximálne určeného týždenného pracovného času z dôvodu väčšieho rozsahu pohotovosti v dôsledku pandémie COVID-19; žalobca namietal rozporný postup, kedy sa jeho neaktívna časť služobnej pohotovosti nikdy nezarátava do jeho služobného času, čo má za následok prekračovanie maximálne určeného týždenného pracovného času bez ohľadu na to, či katastrofická situácia je alebo nie je. S ohľadom na uvedené okresný súd prijal záver, že služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice č. 2003/88/ES.

1.6 Žalovaný vzniesol námietku pasívnej vecnej legitímácie; tvrdil, že žalobcom uplatnený nárok je nárokom mzdovým, ktorý si mal uplatniť voči svojmu zamestnávateľovi. V kontexte uvedeného okresný súd konštatoval, že smernice sú záväzné pre členské štáty, ktorým sú určené pokiaľ ide o cieľ, ktorý sa má dosiahnuť; vnútroštátni zákonodarcovia musia do vnútroštátneho práva prijať transponujúci právny akt, ktorým sa vnútroštátne právne predpisy prispôbia cieľom stanoveným v smernici; členským štátom po prijatí smernice vznikajú dve povinnosti – implementovať smernicu včas a implementovať smernicu správne. Hoci smernice v zásade nemajú priamy účinok, Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že určité opatrenia stanovené smernicou môžu mať vo výnimočných prípadoch priamy účinok, ak nebola smernica transponovaná do vnútroštátneho práva alebo bola transponovaná nesprávne, ustanovenia smernice sú dostatočne jasné a presné a priznávajú jednotlivcom práva (pozri napr. C-152/84 vo veci Marshall v. Southampton and South-West Hampshire Area Health Authority, C-8/81 vo veci Becker). Zároveň podľa judikatúry súdneho dvora má jednotlivec nárok na náhradu škody od členského štátu, ktorý nedodržiava právne predpisy Európskej únie; zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva je objektívna, bez ohľadu na zavinenie (C-6/90 a 9/90 vo veci Francovich). Súdny dvor Európskej únie dal tiež jednoznačnú odpoveď, že povinnosť štátu vzniká bez ohľadu na to, ktorá zložka jeho moci spôsobila porušenie komunitárneho práva, t. j. aj v prípade, ak porušenie komunitárneho práva svojou činnosťou alebo nečinnosťou spôsobil vnútroštátny zákonodarca. Okresný súd taktiež upriamil pozornosť na súdnym dvorom judikovanú skutočnosť, že čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES má priamy účinok, nakoľko priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. S poukazom na uvedené mal okresný súd za to, že pasívne vecne legitímovaným subjektom v spore je Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor (§ 11 písm. c/ zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii a činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy), ktorého príslušníkom je, a v rozhodnej dobe bol, žalobca; Ministerstvo vnútra je zároveň garantom riadnej transpozície smernice Európskej únie do slovenského právneho poriadku.

1.7 V súvislosti s tvrdením žalovaného, že Smernica č. 2003/88/ES bola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná správne a právna úprava v zákone o HaZZ danej smernici

neodporuje, poukázal okresný súd na znenie ustanovení § 85 až § 93 zákona č. 315/2001 Z. z. obsahujúcich legálnu definíciu pojmov služobný čas, výkon štátnej služby, nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, štátna služba nadčas či služobná pohotovosť; aplikoval aj čl. 2 Smernice č. 2003/88/ES upravujúci definíciu pojmu pracovný čas a čas odpočinku; pracovným časom je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti. Súdny dvor vo svojej judikatúre zdôraznil, že rozlišovanie je binárne, a teda buď je určitý čas pracovným časom alebo pracovným časom nie je; v rozsudku vo veci C-518/15 Ville de Nivelles konštatoval, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení smernice (č. 2003/88/ES, pozn. odvolacieho súdu), vrátane pojmov pracovný čas a čas odpočinku. Smernica neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu pracovný čas, ako je definícia uvedená v smernici. Z ďalších rozhodnutí Súdného dvora EÚ vyplýva, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku je súčasťou pojmu pracovný čas v zmysle smernice (C-303/98 a C-151/02).

1.8 Okresný súd konštatoval, že hoci čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas (tento čas zahŕňa nadčasy ako aj pracovnú pohotovosť) a od ktorej sa nemožno odchýliť, vnútroštátna právna úprava zákona č. 315/2001 Z. z. umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť žalobcovi – príslušníkovi HaZZ služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú čl. 6 písm. b) predmetnej smernice. V kontexte uvedeného okresný súd ustálil, že Slovenská republika doposiaľ neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekračovaná maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času stanovená smernicou. Podľa názoru okresného súdu neobstojí ani argumentácia žalovaného, že žalobca nemusí byť počas trvania služobnej pohotovosti bdely a aktívny; aj v tom čase totiž musí byť žalobca v budove hasičskej stanice, ustrojený a pripravený do 1 minúty od ohlásenia vykonať výjazd.

1.9 Súd prvej inštancie venoval pozornosť otázke, či je daný základ nároku žalobcu na náhradu škody v dôsledku porušenia jeho práv plynúcich z čl. 2 a čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES. Súdny dvor Európskej únie opakovane judikoval, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody, ak (1.) porušená právna norma priznáva jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, (2.) existuje škoda a (3.) priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom.

1.9.1 Pokiaľ ide o prvú podmienku, túto považoval okresný súd za splnenú, nakoľko čl. 2 a čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES predstavujú pravidlo sociálneho práva Európskej únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník; ide o minimálnu požiadavku určenú na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov, ktorá ukladá členským štátom stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov a pracovnej pohotovosti, od ktorej sa nemožno odchýliť. Zároveň je porušenie práva únie dostatočne závažné, keď je v rozpore s judikatúrou Súdného dvora Európskej únie.

1.9.2 Druhá a tretia podmienka úzko súvisia s posúdením nároku, ktorý si žalobca z titulu porušenia únijného práva uplatnil. Súdny dvor ustálil, že náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením komunitárneho práva zo strany členského štátu musí byť adekvátne spôsobenej škode. Keďže v tejto oblasti neexistuje komunitárna právna úprava, kritériá na určenie rozsahu odškodnenia vyplývajú z vnútroštátneho právneho poriadku; tieto však nemôžu byť menej priaznivé ako tie, ktoré sa uplatňujú v prípade porušenia vnútroštátneho práva a zároveň nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť dosiahnutia odškodnenia prípadne ho neprímerane sťažia. Hoci slovenská právna úprava neobsahuje pravidlá na odškodňovanie jednotlivcov pri porušovaní komunitárneho práva, súd prvej inštancie bol toho názoru, že vzniknutú nemajetkovú ujmu je možné analogicky posudzovať podľa zásad upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka vzťahujúcich sa na právo na ochranu osobnosti. Okresný súd mal na základe žalobcom predložených listinných dôkazov za preukázané, že v rozhodnom období dochádzalo u žalobcu k prekračovaniu maximálneho limitu 48 hodinového priemerného pracovného týždňa. Žalobcovi tak v dôsledku nerešpektovania čl. 2 a čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES vznikla nemajetková ujma tým, že dlhodobo dochádzalo k porušovaniu jeho základných osobnostných práv – práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok pri práci ako

aj práva na vedenie súkromného a rodinného života. Aplikujúc ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka okresný súd konštatoval, že poškodená osoba môže požadovať okrem, resp. popri morálnej satisfakcii aj satisfakciu peňažnú, a to tam, kde by sa morálna satisfakcia nejavila ako postačujúca. Vzhľadom na skutočnosť, že Slovenská republika netransponovala ustanovenia smernice do vnútroštátneho právneho poriadku, okresný súd konštatoval, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu či žaloba na odstránenie trvajúcich následkov a ani morálna satisfakcia neboli namieste. Okresný súd zároveň zdôraznil, že právo žalobcu na primeraný odpočinok po vykonanej práci je niekoľko rokov porušované; vychádzajúc z povahy výkonu práce žalobcu, ktorá je psychicky a fyzicky náročná, považoval okresný súd potrebu primeraného odpočinku a venovanie svojho voľného času či už záľubám, rodine alebo iným aktivitám za dôležitú. Súd prvej inštancie na základe uvedeného ustálil, že ak čas služobnej pohotovosti nie je súčasťou služobného času, žalobcovi sa skracuje čas odpočinku, čím na strane žalobcu dochádza k vzniku škody, ktorá je v priamej príčinnej súvislosti s porušením komunitárneho práva. Základ nároku tak považoval okresný súd za daný.

1.10 Reagujúc na námietku žalovaného, že žalobca mal povinnosť upozorniť nadriadeného na porušovanie jeho práv, okresný súd poukázal jednak na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Günter Fuß a zároveň zdôraznil, že Smernica č. 2003/88/ES nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržiavanie minimálnych požiadaviek upravených ustanoveniami smernice. Súd prvej inštancie nepovažoval za primerané požadovať od žalobcu, ktorému vznikla ujma z dôvodu, že jeho zamestnávateľ porušil práva priznané Smernicou č. 2003/88/ES, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady tejto ujmy najprv vyvíjal iniciatívu vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi.

1.11 Vo vzťahu k posudzovaniu nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, okresný súd uviedol, že je jeho povinnosťou posúdiť primeranosť uplatňovanej výšky náhrady vo vzťahu k ujme, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácie normy Európskej únie žalobca utrpel; spôsob určenia, resp. posudzovania výšky je na úvahe súdu, táto však nemôže byť svojvoľná či arbitrárna. Žalobca sa podanou žalobou domáhal náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odsľúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času; nežaloval nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hodín týždenne. Žalobca počas žalovaného obdobia odpracoval 1859,42 hodín služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času; po prepočte tak nemajetková ujma v peniazoch (5.517,05 Eur) predstavuje sumu vo výške 2,97 Eur za každú hodinu porušovania jeho práv. Túto sumu považoval súd prvej inštancie za nižšiu ako je hodinový priemer miezd v Slovenskej republike pre prvý, t. j. najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie predstavovala v priemere sumu 3,66 Eur. Žalobca za primeranú náhradu považoval finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon o HaZZ ako pri nariadenej služobnej pohotovosti. Výpočet stanovený žalobcom považoval okresný súd za primeraný charakteru a spôsobu, akým k zásahu dochádzalo ako aj k následkom na jeho život, a to vo väzbe na porovnateľné kritérium ceny práce. V súvislosti so žalovaným tvrdenou neprimeranosťou výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy poukázal okresný súd na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20. apríla 2011 a sp. zn. 5Cdo/126/2007 zo dňa 30.4.2008 či nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 zo dňa 5.12.2017.

1.12 Súd prvej inštancie poukazuje na žalobcom predložené tabuľky s výpočtami výšky nemajetkovej ujmy za jednotlivé žalované obdobia mal za preukázané, že žalobca v období od februára 2020 do decembra 2020 odpracoval 554,24 hodín určenej služobnej pohotovosti, za ktoré mu prináleží nemajetková ujma vo výške 1.488,54 Eur; za rok 2021 odpracoval 581,52 hodín určenej služobnej pohotovosti, a teda mu vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.752,80 Eur; za rok 2022, počas ktorého odsľúžil 659,66 hodín určenej služobnej pohotovosti mu vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.068,53 Eur; za január 2023 žalobca odpracoval 64 hodín určenej služobnej pohotovosti, a teda nemajetková ujma predstavuje spolu 207,18 Eur.

1.13 Okresný súd tak žalobe v plnom rozsahu vyhovel; na základe návrhu žalovaného a so súhlasom žalobcu určil lehotu na plnenie v rozsahu 15 dní od právoplatnosti rozsudku (§ 232 ods. 3 CSP).

1.14 Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi, ktorý bol v konaní plne úspešný, trovy konania v rozsahu 100 %.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobu zamietne a prizná mu nárok na náhradu trov konania. Odvolanie podal z dôvodu vymedzeného v ustanovení § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, a teda tvrdil, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 Žalovaný v odvolaní okresnému súdu vytkol, že do jeho kompetencie nepatrí právomoc posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov so smernicou Európskej únie; okresnému súdu nebola zverená právomoc na porovnanie súladu, resp. vyslovenie nesúladu zákona č. 315/2001 Z. z. so Smernicou č. 2003/88/ES. Podľa názoru žalovaného si takýto záver okresný súd nemohol osvojiť ani ako otázku predbežnú, pretože dôsledky takéhoto konštatovania by presiahli predmet tohto súdneho sporu, v ktorom sa posudzuje len individuálny nárok žalobcu na náhradu škody či nemajetkovej ujmy.

2.2 Pokiaľ ide o námietku žalovaného, týkajúcu sa nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, s ktorou sa súd prvej inštancie nestotožnil, žalovaný poukázal v odvolaní na nevyhnutnosť rozlišovania medzi Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, ktoré sú dvomi samostatnými subjektmi a ich postavenie v súdnom konaní ani v pracovnoprávných vzťahoch nemožno zamieňať. Žalovaný súčasne konštatoval, že okresný súd nevzal do úvahy potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“. Prebratie smernice je premietnuté do textu právneho predpisu, ktorý musí byť s obsahom alebo znením smernice v súlade. Ak sa žalobca domnieval, že Slovenská republika v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky nesprávne prebrala Smernicu č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., mal podľa žalovaného preukázať v čom dané pochybenie spočíva. Pre konštatovanie nesprávneho prebratia Smernice č. 2003/88/ES bolo podľa názoru žalovaného nevyhnutné vykonať porovnanie znenia zákona č. 315/2001 Z. z. pred a po účinnosti Smernice č. 2003/88/ES; len takouto konfrontáciou by bolo možné zaoberať sa správnosťou alebo nesprávnosťou prebratia smernice. Žalovaný bol toho názoru, že nebolo jeho povinnosťou „skopírovať“ doslovné znenie každého ustanovenia Smernice č. 2003/88/ES do textu zákona č. 315/2001 Z. z., a to aj vzhľadom na priamy účinok smernice; inak povedané, žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z. z. nie je možné považovať za rozporné so Smernicou č. 2003/88/ES. Následne žalovaný v odvolaní uviedol, že k porušeniu smernice môže dôjsť až aplikáciou jej jednotlivých ustanovení, ak si adresát účinkov smernice (napr. zamestnávateľ) vyložil ustanovenia v rozpore s jej obsahom. Prípadný nárok na náhradu škody by tak mohla založiť len nesprávna aplikácia smernice. Bol toho názoru, že Slovenská republika pri preberaní Smernice č. 2003/88/ES neporušila žiadne predpisy, preto pri absencii protiprávneho konania nemohla vzniknúť žiadna škoda a tým ani zodpovednosť žalovaného za nároky, ktoré si žalobca v tomto konaní uplatnil. Zároveň mal za to, že žalobcom uplatnené nároky vyplývajú z pracovnoprávneho vzťahu; žalobca za nárok na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy skryl svoj mzdový nárok. Žalovaný zotrval na tvrdení, že žalobca namietal nesprávne prebratie Smernice č. 2003/88/ES, nie však jej aplikáciu v individuálnom prípade žalobcu; Slovenská republika pritom nemôže niesť zodpovednosť za nesprávnu aplikáciu Smernice č. 2003/88/ES na pracovnoprávny vzťah žalobcu u jeho zamestnávateľa.

2.3 Vo vzťahu k pôsobnosti Smernice č. 2003/88/ES, žalovaný v odvolaní uviedol, že táto sa na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času nevťahuje. Mal za to, že rozsah pôsobnosti Smernice č. 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v čl. 2 ods.1 Smernice č. 89/391/EHS a negatívne je vymedzený v jej čl. 2 ods.2; na základe uvedeného konštatoval, že Smernica č. 2003/88/ES sa na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany nevťahuje. Úlohy, ktoré plnia príslušníci HaZZ možno podľa názoru žalovaného subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle čl. 2 ods.2 Smernice č. 89/391/EHS. Rozhodnutie Súdného dvora Európskej únie C-429/09 vo veci Fu? nepovažoval za relevantné, nakoľko sa týka mestského hasiča, výkon činnosti ktorého je odlišný od režimu, v akom fungujú príslušníci Hasičského a záchranného zboru v Slovenskej republike.

2.4 Žalovaný v odvolaní ďalej zdôraznil, že čl. 17 ods. 1 Smernice č. 2003/88/ES umožňuje členským štátom, aby sa odchýlili od uplatňovania čl. 6 za predpokladu, že dodržia všeobecnú zásadu ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov. Jedným z dôvodov neuplatnenia daného článku je situácia,

že sa jedná o protipožiarne služby a služby civilnej ochrany. Poukázal aj na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, z ktorej vyplýva povinnosť kumulatívneho splnenia všeobecných podmienok nevyhnutných na úspešné uplatnenie si nároku na náhradu škody za porušenie práva únie. Žalovaný mal za to, že žalobca vznik nároku na náhradu škody žiadnym spôsobom nepreukázal. Žalovanému najmä nebolo zrejmé, ako mohla žalobcovi vzniknúť uplatnená škoda; stanovenie jej výšky označil za nejasné a pripomenul, že za nariadenú pohotovosť bol žalobca riadne odmeňovaný. Dodal, že v čase služobnej pohotovosti nie je od žalobcu vyžadovaná aktívna činnosť, a teda môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Skutočnosť, že služobná pohotovosť žalobcu, za ktorú je odmeňovaný, je pracovným časom a má sa zarátavať do pracovného fondu, ešte podľa názoru žalovaného sama o sebe nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. Podľa názoru žalovaného, ak ide o posúdenie, či v prípade žalobcu došlo k porušeniu práva na maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, mal žalobca preukázať, či skutočne pracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie, nakoľko nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú hodinami nad maximálny limit pracovného času. Žalovaný poukázal na potrebu zohľadnenia nerovnomerného rozvrhnutia služobného času u hasiča v referenčnom období 6, resp. 4 mesiacov. V zmysle uvedeného mal žalovaný za to, že pre účely tohto konania je irelevantné, koľko hodín služobnej pohotovosti žalobca odpracoval, relevantná je iba skutočnosť či a v akej miere bol prekročený maximálny 48 hodinový pracovný čas; žalobca tak nemohol vychádzať pri výpočte žalovanej sumy z počtu hodín služobnej pohotovosti. Žalovanému zároveň nebolo zrejmé, prečo si žalobca nemajetkovú ujmu ohodnotil sumou 2,97 Eur za každú hodinu, počas ktorej malo dochádzať k porušovaniu jeho práv. Samotnú žalobu označil za zmätočnú; podľa názoru žalovaného ňou má žalobca maskovať svoje mzdové nároky voči svojmu zamestnávateľovi, ktorá skutočnosť má za následok, že žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní, pretože mzdových nárokov je možné domáhať sa len od žalobcovho služobného úradu, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a nie Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

2.5 Žalovaný poukázal v odvolaní tiež na to, že dôkazné bremeno zaťažuje v sporovom konaní žalobcu; s ohľadom na zásadu kontradiktórnosti konštatoval, že úlohou žalobcu je označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie v súlade s princípom hospodárnosti, a teda na začiatku konania. Žalovaný mal za to, že žalobca riadne nepreukázal nárok čo do titulu a výšky; súdom prvej inštancie priznanú sumu označil za neprimeranú a premrštenú v porovnaní s výškou náhrady, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmu žalobcu podstatne vyššia. Poukazujúc na ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalovaný v odvolaní konštatoval, že žalobca doposiaľ nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil napríklad v medziľudských vzťahoch či v nepriaznivom zdravotnom stave žalobcu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku priznanej sumy náhrady nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie. Zdôraznil, že podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach prípadu existencia závažnej ujmy, ktorú je potrebné riadne a konkrétne preukázať. V súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy citoval viaceré rozhodnutia všeobecných súdov Slovenskej republiky (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/159/2019 zo dňa 27.05.2020 či Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/192/2019 zo dňa 29.10.2019). Mal za to, že žalobca v konaní na základe výpovede ani iným dôkazným prostriedkom nepreukázal, ako súčasný stav zasahuje do osobnostnej sféry žalobcu, ktoré preukázanie je základným predpokladom pre vznik nemajetkovej ujmy. Pre prípad, že by sa odvolací súd nestotožnil s právnym názorom žalovaného, žalovaný v odvolaní konštatoval, že priemerná výška priznanej náhrady škody, resp. náhrady nemajetkovej ujmy sa v obdobných veciach pohybuje v rozmedzí od 1.000,- Eur do 2.500,- Eur. Žalovaný odvolaním napadol aj výrok o trovách prvoinštančného konania. Uviedol, že v prípade, ak odvolací súd vyhovie odvolaniu žalovaného, výrok o trovách prvoinštančného konania musí v celom rozsahu zmeniť.

2.6 V závere odvolania žalovaný navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietla a aby priznal žalovanému voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Žalobca sa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie.

3.1 Vo vzťahu k námietke žalovaného, že súd prvej inštancie nemal právomoc posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov so smernicou Európskej

únie zdôraznil, že Súdny dvor EÚ vo svojej konštantnej judikatúre výslovne vyžaduje od vnútroštátnych súdov, aby správnosť prebratia smerníc kontrolovali; za nepochybniteľnú považoval skutočnosť, že vnútroštátny súd pri rozhodovaní o individuálnom nároku jednotlivca na náhradu škody vzniknutej porušením únievého práva má a musí mať právomoc posudzovať, či vnútroštátna právna norma je v súlade s predpismi únievého práva, a teda posudzovať aj to, či konkrétna smernica bola do vnútroštátnej právnej úpravy transponovaná správne; v tejto súvislosti žalobca poukázal na rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-106/89 zo dňa 13.11.1990, C-456/98 zo dňa 13.7.2000 či C-429/09 zo dňa 25.11.2010.

3.2 Pokiaľ ide o námietku nedostatku vecnej pasívnej legitímácie žalovaného, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že žalovaný sa síce snažil v odvolaní spochybníť svoju pasívnu vecnú legitímáciu, neuviedol však žiadne nové, skutkovo či právne relevantné argumenty, s ktorými by sa už nevysporiadal súd prvej inštancie. O danosti pasívnej vecnej legitímácie žalovaného nemožno mať podľa žalobcu žiadne pochybnosti, pričom súd prvej inštancie aj v tomto smere vec správne právne posúdil.

3.3 Za nepochybnú považoval žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného tú skutočnosť, že Smernica č. 2003/88/ES sa v celom rozsahu a bez obmedzenia vzťahuje na činnosť hasičov – príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, pričom činnosť hasičov v žiadnom prípade nespadá pod „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“, tak ako to tvrdí žalovaný. Zdôraznil, že žalovaný v tejto súvislosti neuviedol v odvolaní žiadne nové skutočnosti ako tie ako uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd prvej inštancie riadne vysporiadal nielen v tomto ale aj v iných podobných sporoch, kde bez výnimky súd prvej inštancie odmietol túto argumentáciu žalovaného ako nedôvodnú.

3.4 Pokiaľ žalovaný v odvolaní uviedol, že v čase služobnej pohotovosti nie je od hasičov vyžadovaná aktívna činnosť, a teda môžu odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že ako hasič vykonáva určenú služobnú pohotovosť (ktorá mu nie je započítavaná do fondu odpracovaného času) výlučne na pracovisku, ktoré nemôže opustiť, musí byť v pracovnej pohotovosti v služobnej rovnošate pripravený v prípade potreby do 1 minúty opustiť stanicu a vykonať služobný zákrok. S poukazom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie považuje potom za absolútne nepochybné, že ním vykonávanú služobnú pohotovosť, a to vrátane jej „neaktívnej časti“ je nevyhnutné považovať za pracovný čas tak, ako to stanovuje čl. 2 ods. 1 Smernice č. 2003/88/ES, a to bez ohľadu na to, že nie počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti vykonáva „aktívnu činnosť“.

3.5 V kontexte správnej transpozície smernice a jej reálneho dodržiavania je podľa žalobcu potrebné zdôrazniť, že transpozíciu smernice možno považovať za súladnú s právom Európskej únie len vtedy, ak sa ňou reálne dosahuje výsledok sledovaný smernicou. Smernica č. 2003/88/ES bola do našej vnútroštátnej právnej úpravy zákona č. 315/2001 Z. z. transponovaná len formálne (deklarovaním jej prebratia do zákona č. 315/2001 Z. z.), pretože ciele ňou sledované – reálne rešpektovanie vymedzenia pojmu „pracovný čas“ (čl. 2 ods. 1 v spojení s odsekom 2 Smernice) a zároveň aj neprekračovanie maximálne 48 hodinového týždenného pracovného času (čl. 6 písm. b) Smernice) úplne zjavne neboli dosiahnuté, pričom vnútroštátna právna úprava zákona č. 315/2001 Z. z., tieto ustanovenia smernice nerešpektuje.

3.6 Za iluzórny a nereálny označil žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného zo zákona č. 315/2001 Z. z. vyplývajúci rozsah služobného času hasiča 40 hodín týždenne (resp. 37,5 hodinový pracovný čas garantovaný Kolektívnou zmluvou) tak ako ho stanovuje § 85 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z.. Zdôraznil, že v dôsledku dlhoročného a sústavného porušovania jeho práv garantovaných Smernicou č. 2003/88/ES neprichádza do úvahy žiadna iná žaloba, než akú podal. Ním vyčíslená náhrada nemajetkovej ujmy za tisícky hodín, počas ktorých boli porušované jeho práva predstavuje len čiastočnú a obmedzenú náhradu utrpenej ujmy. Opakovane poukázal na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, konkrétne na rozsudok C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß, podľa ktorého už len samotná strata času odpočinku je dostatočným dôvodom na domáhanie sa a priznanie nároku na náhradu škody porušením čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES. Mal za to, že nárok uplatnený žalobou riadne odôvodnil a preukázal; v uvedenej súvislosti žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázal na listinné dôkazy priložené k žalobe – výpisy z dochádzkového systému SAP a výplatné pásky za každý mesiac žalovaného obdobia, ktoré žalovaný nepochybnil; rovnako tak odkázal na podrobné vyčíslenie a preukázanie, že jeho priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného

obdobia dosiahol 51,50 hodín. K námietke žalovaného, ktorému nebolo zrejmé, prečo si žalobca svoju údajnú nemajetkovú ujmu ohodnotil sumou 2,97 Eur za každú hodinu, počas ktorej malo dochádzať k porušovaniu jeho práv, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že táto suma nebola základom pre výpočet žalovanej sumy; predstavovala len výsledok porovnania žalovanej sumy s počtom hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času a následne porovnaná so zákonnými minimálnymi mzdovými nárokmi. Žalobca vyjadril presvedčenie, že práve odvíjanie žalovanej sumy od súčtu hodín služobnej pohotovosti, ktorú každý hasič vykonáva počas 24 hodinovej služobnej zmeny, zohľadňuje tú základnú skutočnosť, že nepovažovaním služobnej pohotovosti za pracovný čas bol porušovaný čl. 2 ods. 1 Smernice č. 2003/88/ES a následne v dôsledku nezapočítania služobnej pohotovosti do odpracovaného času bol prekračovaním maximálneho týždenného pracovného času porušovaný aj čl. 6 písm. b) smernice.

3.7 Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného ďalej uviedol, že pokiaľ žalovaný v odvolaní poukazoval na iné rozhodnutia všeobecných súdov Slovenskej republiky, ktoré za priemernú výšku priznávanej náhrady považovali sumu 1.000,- až 2.500,- Eur, sám tým podľa žalobcu poprel všetky svoje predchádzajúce tvrdenia a argumenty, ktorými sa v konaní snažil spochybniť dôvodnosť uplatneného nároku. Uviedol, že súd prvej inštancie mu priznal nárok vo výške zohľadňujúcej rozhodujúce skutkové a právne okolnosti veci; zároveň rešpektoval rozhodovaciu prax súdov v obdobných sporoch (v uvedenej súvislosti poukázal žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného na viaceré rozhodnutia odvolacieho súdu). V závere vyjadrenia k odvolaniu žalovaného žalobca navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a priznal mu voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaný v odvolacej replike zotrval na podanom odvolaní a na svojich predchádzajúcich vyjadreniach a podaniach; navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil.

5. Ďalšie písomné vyjadrenie podané nebolo.

6. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP) prejednal odvolanie žalovaného v rozsahu a z dôvodov daných ustanovením § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP (a contrario) a rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Podľa § 387 ods. 1,2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie správnosti záverov súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích námietok namietaných žalovaným v odvolaní v rámci odvolacích dôvodov uplatnených žalovaným v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP.

8.1 Po prejednaní odvolania žalovaného z hľadiska odvolacích námietok a po preskúmaní konania predchádzajúceho vydaniu odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenia právneho predpisu a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa s podrobným a presvedčivým odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v celom rozsahu stotožňuje a na zvýraznenie jeho správnosti navyše dopĺňa:

9. V konaní nebolo sporné, že žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru s miestom výkonu štátnej služby na hasičskej stanici v Krupine. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnil žalobca dlhodobým porušovaním jeho práv garantovaných normami komunitárneho práva; k tomuto malo dochádzať v súvislosti s prekračovaním maximálneho limitu týždenného pracovného času určeného čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES. Žalobca svoj procesný útok založil na argumentácii o nesprávnej transpozícii čl. 2 ods.1 a čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. Na podporu svojich tvrdení o porušovaní čl.6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES, a teda o pravidelnom prekračovaní maximálneho

týždenného pracovného času presahujúceho 48 hodín, žalobca predložil súdu prvej inštancie výpisy z dochádzkového systému SAP a výplatné pásky za rozhodné obdobie; tieto listinné dôkazy, ako uviedol už súd prvej inštancie, žalovaný žiadnym spôsobom nespochybnil. Súd prvej inštancie posúdil nárok žalobcu podľa ustanovení Smernice č. 2003/88/ES, zákona č. 315/2001 Z. z. a Občianskeho zákonníka. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia zároveň správne venoval pozornosť výkladu pojmov „pracovný čas“ či „čas odpočinku“; tieto vyplývajú jednak zo Smernice č. 2003/88/ES ako aj z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, na ktorú okresný súd poukázal a súčasne závery z nej vyplývajúce pri rozhodovaní správne aplikoval.

10. Odvolací súd, reagujúc na námietku žalovaného o nedostatku právomoci súdu prvej inštancie na prejednanie a rozhodnutie tohto sporu, poukazuje na ustanovenie § 3 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva únie v dôsledku nesprávnej transpozície smernice do vnútroštátneho právneho poriadku možno zaradiť medzi súkromnoprávny spor; iný orgán oprávnený rozhodovať o práve žalobcu na náhradu škody voči štátu pre porušenie práva únie v Slovenskej republike neexistuje. Skutočnosť, že žalovaným v tomto spore je štát je bez právneho významu. Účastníkom občianskoprávných vzťahov môže byť aj štát. Z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie zároveň vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva únie medzi jednotlivcom a štátom rozhodujú príslušné vnútroštátne súdy (pozri napr. rozsudok C-429/09). Právna teória a rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie (napr. C-456/98 vo veci Centrosteeel) zároveň zdôrazňujú, že ak v konaní pred všeobecným súdom Slovenskej republiky (alebo správnym orgánom) vyplynie potreba aplikácie smernice, tento sa nemôže vyhnúť porovnaniu ustanovení smernice s ustanoveniami právneho predpisu, do ktorého bola smernica transponovaná, a to za účelom zistenia, či sa má smernica aplikovať priamo alebo nepriamo. Zároveň sa súd (či správny orgán) nemá uspokojiť len s uvedením tej ktorej smernice v prílohe slovenského transpozičného predpisu a tým považovať smernicu za správne prebratú; mal by venovať pozornosť porovnaniu znenia smernice s vnútroštátnou právnou úpravou. Súd prvej inštancie tak bol nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k porušeniu práva únie pri preberaní smernice č. 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky, a teda okresný súd bol oprávnený a povinný skúmať, či jednotlivé ustanovenia zákona č. 315/2001 Z. z. zodpovedajú cieľom čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES. Bez posúdenia tejto otázky by nebolo možné prejednávaný spor rozhodnúť.

11. Súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že cieľ sledovaný čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES nebol v zákone č. 315/2001 Z. z. dosiahnutý. Predmetné ustanovenie smernice stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov nesmie prekročiť 48 hodín. Pracovným časom je v zmysle čl. 2 ods. 1 smernice akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi predpismi a/alebo praxou; čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom (čl. 2 ods. 2). Podľa ustanovenia § 85 ods. 1 zákona o HaZZ je služobným časom príslušníka časový úsek, v ktorom tento vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu; služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne (§ 85 ods. 2 veta prvá zákona č. 315/2001 Z. z.); služobný čas príslušníka môže byť rozvrhnutý nerovnomerne; nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov; pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín; celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni (§ 86 ods. 1, 2 zákona č. 315/2001 Z. z.). V zmysle ustanovenia § 92 ods. 1 citovaného zákona určuje služobný úrad príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

11.1 Z obsahu ustanovení § 85 ods.1, ods.2, § 86 ods.1, ods.2 a § 92 ods.1 zákona č. 315/2001 Z. z., vyplýva, že zákon oddeľuje vykonávanie štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru v rámci služobného času a vykonávanie štátnej služby v rámci určenej služobnej pohotovosti; služobná pohotovosť sa však do služobného (pracovného) času príslušníka HaZZ nezapočítava, a to napriek tomu, že nejde o čas odpočinku predpokladaný smernicou. Vnútroštátna právna úprava v zákone č. 315/2001 Z. z. umožňuje zamestnávateľovi žalobcu nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť žalobcovi pracovný čas tak, že ten presiahne maximálnu hranicu týždenného pracovného času stanovenú v čl. 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES. Zákon č. 315/2001

Z. z. tak v rozpore so Smernicou č. 2003/88/ES vyčleňuje zo služobného (pracovného) času príslušníka HaZZ čas určenej služobnej pohotovosti, hoci smernica neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“.

11.2 Odvolací súd považuje za relevantné upriamiť pozornosť aj na porovnanie znenia posudzovaných ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. pred vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie a po jej vstupe; dané ustanovenia boli prakticky v totožnom znení súčasťou zákona č. 315/2001 Z. z. už v znení účinnom od 01.04.2002; po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie došlo k zmene ustanovenia § 86 ods. 1, len čo sa týka nerovnomerného rozvrhnutia služobného času (z pôvodného obdobia celého roka došlo k zmene jeho rozvrhnutia na obdobie štyroch, resp. šiestich mesiacov) a výkon služobnej pohotovosti bol rozdelený na služobnú pohotovosť, ktorá bezprostredne nadväzuje na služobný čas (§ 92 ods. 1) a služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času (§ 92 ods. 2). V kontexte uvedeného mal odvolací súd za to, že žalovaný v rámci preberania Smernice č. 2003/88/ES po vstupe do Európskej únie nezohľadnil skutočnosť, že pracovná pohotovosť je pracovným (služobným) časom pracovníka. V dôsledku tejto skutočnosti potom neobstojí tvrdenie žalovaného, že nebolo preukázané nesprávne prebratie Smernice č. 2003/88/ES, resp. že žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z. z. nie je v rozpore so smernicou.

12. Žalovaný v odvolaní poukázal na nevyhnutnosť rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že aj keď sa žalovaný na aplikácii Smernice č. 2003/88/ES, resp. zákona č. 315/2001 Z. z. voči žalobcovi priamo nepodieľa, je táto skutočnosť z hľadiska prejednávaného sporu bez právneho významu. Predpoklady zodpovednosti za škodu vychádzajú z objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu. Smernica č. 2003/88/ES je adresovaná členským štátom (čl. 29); žalovaný ako členský štát Európskej únie, a teda adresát smernice, bol povinný prijať opatrenia legislatívnej a faktickej povahy za účelom dosiahnutia smernicou sledovaného cieľa, t. j. bol povinný zabezpečiť jednotlivcovi smernicou priznané právo na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času. Ak k nesprávnej aplikácii smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku Slovenskej republiky, je štát zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu smernice. Nakoľko je smernica č. 2003/88/ES určená štátu, ktorý zodpovedá za jej správnu transpozíciu, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím Smernice č. 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky je pasívne vecne legitimovaný štát ako žalovaný, za ktorého koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy. Na základe uvedeného sa potom žalovaný neopodstatnene v spore bráni nedostatkom pasívnej vecnej legitimácie.

13. Pokiaľ ide o odvolaciu argumentáciu žalovaného, že Smernica č. 2003/88/ES sa na žalobcu nevzťahuje, táto argumentácia je totožná s jeho procesnou obranou prezentovanou v konaní na súde prvej inštancie. Žalovaný namietol nemožnosť uplatňovania Smernice č. 2003/88/ES na žalobcu z dôvodu, že štátnu službu príslušníkov HaZZ vykonávajúcich zásahovú činnosť možno subsumovať pod negatívne vymedzenie Smernice č. 89/391/EHS, konkrétne pod jej čl. 2 ods. 2. Súd prvej inštancie sa s touto otázkou rozsiahol a najmä správne vysporiadal v bode 9. a nasl. napadnutého rozsudku, preto odvolací súd už len na zdôraznenie správnosti poukazuje na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, nakoľko vnútroštátny súd je povinný plne uplatňovať výklad práva Únie, ktorý Európsky súdny dvor podal (rozsudok C-261/21 zo dňa 07.07.2022).

13.1 Súdny dvor EÚ rozhodol, že článok 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES má priamy účinok, teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Rozhodol tiež, že Smernica č. 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným, a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám. Na účely Smernice č. 2003/88/ES nemôže byť pojem pracovníka vykladaný podľa vnútroštátnych právnych predpisov rôzne, ale má autonómny význam vlastný právu Únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať nijaký dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva Únie. Skutočnosť, či je niekto podľa vnútroštátneho práva profesionálny alebo dobrovoľný hasič nie je relevantná na účely charakteristiky pracovníka, na ktorého sa vzťahujú ustanovenia smernice č. 2003/88/ES (C-397/01 až C-403/01 vo veci Pfeiffer, body 52 a 55, C-429/09 vo veci Fuß, body 27 až 30, C-518/15 vo veci Matzak).

Vzhľadom na uvedené je nedôvodná odvolacia námietka žalovaného o tom, že Smernica č. 2003/88/ES sa nevzťahuje na žalobcu ako príslušníka hasičského a záchranného zboru a bez právneho významu je aj skutočnosť, či takýto príslušník plní svoje úlohy v pracovnom (služobnom) pomere ako hasič dobrovoľný, mestský alebo štátny. Článok 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva Únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovoliť priamo pred vnútroštátnymi súdmi (C-429/09 vo veci Fuß, body 33 až 35). Členské štáty Európskej únie nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES tak, aby uplatnenie z neho plynúceho nároku viazali na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzovali (C-397/01 vo veci Pfeiffer bod 99, C-429/09 vo veci Fuß, body 35 a 52). Súdny dvor EÚ tiež opakovane judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 vo veci Pfeiffer, bod 95) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (C-437/05 vo veci Vorel, bod 27). Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor Európskej únie ustálil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený Smernicou č. 2003/88/ES (C-429/09 vo veci Fuß, C-52/04 vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg).

13.2 Nakoľko žalobca musí byť počas výkonu služobnej pohotovosti k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, celý čas služobnej pohotovosti je potrebné započítať do pracovného času žalobcu. Bez vplyvu na porušenie článku 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES je preto skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada (§ 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.). Záver, že čas služobnej pohotovosti žalobcu je potrebné započítať do jeho pracovného času vyplýva aj z aktuálnej judikatúry Súdneho dvora EÚ, podľa ktorej „ak povaha a rozsah povinností a režim zodpovednosti, ktorý sa vzťahuje na pracovníka vyžadujú jeho fyzickú prítomnosť na mieste výkonu práce, resp. povinnosť byť pre svojho zamestnávateľa k dispozícii a obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas doby pohotovosti sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje a venovať tento čas svojim vlastným záujmom, predstavuje táto doba služobnej pohotovosti pracovný čas pracovníka“ (pozri rozsudky C-214/20 zo dňa 11.11.2021, C-580/19 zo dňa 09.03.2021, C-107/19 zo dňa 09.09.2021 a C-344/19 zo dňa 09.03.2021). Vzhľadom na skutkové okolnosti prejednávaneho sporu sa uvedený záver plne vzťahuje aj na žalobcu.

13.3 Zároveň je nesprávny tiež názor žalovaného, že čl. 17 ods. 1 Smernice č. 2003/88/ES umožňuje členským štátom, aby sa odchyľili od uplatňovania čl. 6 za predpokladu, že dodržia všeobecnú zásadu ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov, pričom jedným z dôvodov na neuplatňovanie je situácia, keď sa jedná o protipožiarne služby civilnej ochrany. Odvolací súd zdôrazňuje, že čl. 17 ods. 1 sa vzťahuje len na vrcholových riadiacich pracovníkov alebo iné osoby s právomocou nezávislého rozhodovania (a), rodinných pracovníkov (b) alebo pracovníkov slúžiacich náboženské obrady v kostoloch a náboženských spoločenstvách (c). Na žalobcu ako pracovníka protipožiarnej ochrany sa vzťahuje čl. 17 ods. 3 písm. b) bod iii) danej smernice, ktorý odklon od čl. 6 neumožňuje.

14. Odvolací súd považoval za správny záver súdu prvej inštancie o splnení predpokladov zakladajúcich zodpovednosť žalovaného za škodu; tento správne konštatoval, že predpoklady vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorú v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku súd prvej inštancie citoval. V zmysle judikatúry zodpovedá štát jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva Únie ak: (a) porušená norma práva Únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát, (b) porušenie práva Únie je dostatočne závažné a (c) medzi porušením práva Únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd. Odvolací súd sa s takýmto záverom súdu prvej inštancie stotožnil, pretože článok 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Uvedený článok Smernice č. 2003/88/ES má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Ako bolo vyššie uvedené, ustanovenie článku 6 písm. b) Smernice

č. 2003/88/ES nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, pretože slovenský právny poriadok umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu vrátane nadčasov presiahol 48 hodín. Porušenie článku 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES je zároveň vo vzťahu k žalobcovi dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Európskej únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou ESD (napr. C-429/09).

14.1 V príčinnej súvislosti s porušením práva Európskej únie zo strany žalovaného došlo u žalobcu k vzniku škody (nemajetkovej ujmy) v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia (čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky), pretože účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia Smernice č. 2003/88/ES zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie a súčasne k vzniku škody (nemajetkovej ujmy) došlo aj v dôsledku zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), pretože žalobca musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle Smernice č. 2003/88/ES a na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom a záľubám.

14.1 Relevantnou nebola ani námietka žalovaného týkajúca sa nerovnomerného rozvrhnutia služobného času u hasičov v referenčnom období; v tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 11.04.2019 C-254/18 vo veci Syndicat des cadres de la sécurité intérieure, v zmysle ktorého má byť priemerný maximálny týždenný pracovný čas 48 hodín rešpektovaný počas každého obdobia šiestich mesiacov zapadajúceho do rámca po sebe nasledujúcich pevných referenčných období.

15. Žalobca sa v konaní domáhal zaplata nájhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5.517,05 Eur; túto sumu určil podľa počtu hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli započítané do služobného (pracovného) času; žalobou si neuplatnil nemajetkovú ujmu za presný počet hodín odpracovaných nad Smernicou č. 2003/88/ES stanovený maximálny limit týždenného pracovného času.

15.1 Zo súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca v žalovanom období odpracoval 1859,42 hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu v rozpore s čl. 2 Smernice č. 2003/88/ES neboli započítané do fondu pracovného (služobného) času. Zásah do osobnosti žalobcu spôsobený tým, že v období od februára 2020 do januára 2023 vrátane pracoval v priemere viac ako 48 týždenne bol preukázaný a za tento zásah do práv žalobcu na súkromný a rodinný život ako aj zásah do práva na ochranu jeho zdravia mu patrí nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

15.2 V kontexte uvedeného okresný súd správne aplikoval ustanovenie § 11 v spojení s § 13 Občianskeho zákonníka týkajúce sa nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv. Len samotné konštatovanie porušenia práva by vzhľadom na odpracovanie takmer dvetisíc hodín, ktoré neboli žalobcovi započítané do pracovného času a ktoré žalobca mohol venovať iným aktivitám, nebolo dostatočným zadosťučinením; dostatočným zadosťučinením sa javí byť práve odškodnenie v podobe peňažnej náhrady takto vznikutej ujmy, čo v konečnom dôsledku správne konštatoval aj súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí. Zároveň netreba opomínať, že taktiež právo Európskej únie uznáva, že v dôsledku jeho porušenia môže dôjsť u poškodenej osoby k náhrade nemajetkovej ujmy (čl. 82 Nariadenia Európskej únie č. 2016/679).

15.3 Pozornosti odvolacieho súdu neušlo, že žalovaný v odvolaní poukazoval na rozhodnutia iných okresných či krajských súdov, v ktorých tieto priznali žalobcom nemajetkovú ujmu vo výške od 1.000,- Eur do 2.500,- Eur. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy závisí od voľnej úvahy súdu. Okresný súd správne prihliadol na okolnosti, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobcu došlo (nesprávna transpozícia Smernice č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z.), na následky, ktoré žalobcovi nesprávnou transpozíciou Smernice č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z. vznikli (zásah do súkromného života žalobcu, strata práva na odpočinok). Argumentácia súdu prvej inštancie tak bola aj v tejto časti správna, preto sa odvolací súd v plnom rozsahu s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy stotožnil považujúc ju za primeranú.

16. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) a podrobného a presvedčivého odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, po vyhodnotení odvolania žalovaného ako nedôvodného, rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP vo výroku I. ako aj v závislom výroku II. o trovách konania potvrdil.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému vo výške 100% s tým, že o výške trov odvolacieho konania rozhodne samostatným uznesením súdny úradník súdu prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.